

Renata Borkowska*
renata.borkowska@bfg.pl

Marcin Tarczyński**
marcin.tarczyński.bfg.pl

Sprawozdanie z konferencji „EKF Ubezpieczenia: sprzedaż, innowacje, ryzyko” (2–3 października 2024 r.) – omówienie wybranych modułów wydarzenia

Report from the conference “EKF Insurance: sales, innovations, risk” (October 2–3, 2024) – discussion on selected parts

2–3 października 2024 roku w Warszawie odbyła się druga edycja konferencji „EKF Ubezpieczenia: sprzedaż, innowacje, ryzyko”. Wydarzenie miało miejsce w siedzibie Giełdy Papierów Wartościowych i zgromadziło liderów branży ubezpieczeniowej, przedstawicieli instytucji regulacyjnych, środowisk naukowych oraz ekspertów z zakresu technologii i doradztwa strategicznego. Konferencja została zorganizowana przez Centrum Myśli Strategicznych przy współpracy z firmą Deloitte, która była partnerem głównym, oraz PZU jako partnerem strategicznym. Wydarzenie to stało się platformą wymiany myśli i doświadczeń na temat aktualnych wyzwań oraz przyszłości rynku ubezpieczeniowego.

Cele konferencji

Głównym celem konferencji było zidentyfikowanie kluczowych zagrożeń i wyzwań stojących przed sektorem ubezpieczeniowym oraz określenie kierunków jego rozwoju. W obliczu dynamicznie zmieniającego się otoczenia ekonomicznego i politycznego, takie tematy jak zmiany klimatyczne, ryzyka systemowe, cyberryzyko oraz deglobalizacja stały się kluczowymi punktami konferencyjnych debat. Organizatorzy podkreślali, że konferencja miała na celu nie tylko omówienie obecnej sytuacji, ale także zaproponowanie konkretnych rozwiązań dla branży ubezpieczeniowej.

* Renata Borkowska – ekspert w Departamencie Projektów Systemu Finansowego, Bankowy Fundusz Gwarancyjny.

** Marcin Tarczyński – kierownik w Departamencie Projektów Systemu Finansowego, Bankowy Fundusz Gwarancyjny.

Artykuł wyraża prywatne myśli i poglądy Autorów i nie powinien być utożsamiany ze stanowiskiem instytucji, z którymi Autorzy są związani zawodowo.

Program i tematyka

Konferencja została podzielona na kilka bloków tematycznych, a każdy z nich był poświęcony innemu aspektowi funkcjonowania sektora ubezpieczeniowego. W trakcie wydarzenia odbyły się prelekcje, debaty oraz panele dyskusyjne, które umożliwiły uczestnikom zgłębienie wiedzy na temat najważniejszych trendów i wyzwań.

Wystąpienie otwierające

Krystian Wiercioch, zastępca przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego, przypomniał podczas wystąpienia otwierającego, że mimo wzrostu polskiego PKB oraz coraz lepszej sytuacji makroekonomicznej i społecznej, tempo wzrostu składki ubezpieczeniowej w Polsce jest niższe niż tempo wzrostu PKB. Jak zaznaczył, niezbędna do rozwoju rynku ubezpieczeń jest podstawowa edukacja ubezpieczeniowa oraz standaryzacja produktów. Podkreślił zalety standaryzacji, zaznaczając, że nie jest to proces łatwy i wymagałby współpracy wszystkich uczestników rynku ubezpieczeniowego.

Redefiniowanie wartości ubezpieczeń

Kai-Uwe Schanz z The Geneva Association, podczas prezentacji pt. „Redefining the value of insurance” zwrócił uwagę na nowe ryzyka, mające charakter systemowy, często niedywersyfikowalne. Zdaniem Kaia-Uwe Schanza, w przyszłości na znaczeniu w działalności zakładów ubezpieczeń zyskiwać będą: zarządzanie roszczeniami, zarządzanie aktywami oraz partnerstwo publiczno-prywatne. Prezentowane zagadnienia były następnie poruszane w dyskusji.

„Rola ubezpieczeń w rozdrobnionym świecie”

W dyskusji wzięli udział Kai-Uwe Schanz i Marcin Warszawski, partner w Deloitte. Była ona zatytułowana „Role of insurance in a fragmenting world”. Podczas dyskusji podkreślono, że fragmentaryzacja świata wynika między innymi z wojny handlowej między Stanami Zjednoczonymi a Chinami. Ma to również wpływ na globalny sektor ubezpieczeń, bo oznacza mniejszą współpracę oraz słabszą odporność. Te okoliczności będą również miały wpływ na polski sektor ubezpieczeń między innymi poprzez zwiększanie presji konkurencyjnej i możliwą konsolidację.

Uczestnicy dyskusji wskazali na następujące możliwe czynniki ograniczające niekorzystne tendencje:

- 1) partnerstwa publiczno-prywatne,
- 2) rozszerzanie przez państwo katalogu obowiązkowych ubezpieczeń,
- 3) stosowanie dopłat do składek,

- 4) działania w obszarze podatków (np. ulgi lub inne zachęty podatkowe),
- 5) tworzenie kampanii budujących świadomość ubezpieczeniową sponsorowanych, bądź współsponsorowanych przez państwo.

Prezentacja raportu EKF Research i Deloitte: Analiza kluczowych czynników wpływających na rozwój rynku ubezpieczeń w Polsce w perspektywie trzyletniej

W zaprezentowanym po dyskusji raporcie omówiono najistotniejsze szanse i zagrożenia dla rynku ubezpieczeniowego. Jako szanse wskazano:

- demografię (starzenie się społeczeństwa i wzrost popytu na ubezpieczenia emerytalne i zdrowotne),
- transformację cyfrową (optymalizację procesów i zmniejszenie kosztów działalności) oraz
- inwestycje infrastrukturalne.

Jako największe zagrożenia wskazano:

- przeregulowanie rynku (realizacja projektów regulacyjnych i dostosowanie do zmian przepisów prawa odbywa się często kosztem badań rozwojowych i znacząco zwiększa koszty operacyjne działalności zakładów ubezpieczeń),
- ryzyko cyber,
- sytuację geopolityczną i ryzyko kryzysu gospodarczego,
- ryzyko demograficzne – starzejącą się sieć agentów oraz brak zainteresowania branżą ze strony młodego pokolenia.

Perspektywa dla rynku – szanse i zagrożenia – debata

W debacie wzięli udział:

- Jurand Drop, podsekretarz stanu, Ministerstwo Finansów,
- prof. Ilona Kwiecień, kierownik Katedry Ubezpieczeń, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu,
- Artur Olech, prezes zarządu, PZU S.A.

Debatę poprowadził Cezary Szymanek, zastępca redaktora naczelnego dziennika „Rzeczpospolita”. Paneliści opisali, w jaki sposób wydarzenia ekstremalne takie jak powódź, pandemia COVID czy wojna w Ukrainie zmieniają sposób myślenia społeczeństw. Podkreślili, że branża ubezpieczeń może pokazać swoją rolę w obliczu takich wydarzeń poprzez odpowiednią edukację społeczeństwa.

Paneliści skupili się też na możliwościach rozwoju sektora ubezpieczeniowego, podając m.in. przykłady partnerstwa publiczno-prywatnego w Rumunii i Albanii, gdzie istnieją solidarnościowe ubezpieczenia katastroficzne i z uwagi na ich powszechny charakter są bardzo tanie.

Odniesiono się także do wpływu opiekuńczej roli państwa na sektor ubezpieczeń. Jak wskazują badania UE we Wrocławiu, opiekuńcza rola państwa ma negatywny wpływ na skłonność do ubezpieczania i powoduje brak chęci do ubezpieczania nawet za niską kwotę.

Ubezpieczenia jako odpowiedź na kluczowe wyzwania społeczne

Podczas sesji głos zabrał Jarosław Mastalerz, prezes zarządu, PZU Życie S.A. Rozmowę prowadził Eugeniusz Twaróg, zastępca redaktora naczelnego Pulsu Biznesu. Podkreślono przede wszystkim kwestie ochrony zdrowia, w tym ryzyko, że w niedalekiej przyszłości Polska może się borykać z brakiem lekarzy, personelu medycznego, a także infrastruktury. Ubezpieczyciele z kolei mogą wykorzystać swoje doświadczenie w przetwarzaniu danych i wspierać profilaktykę oraz wczesną diagnostykę.

Zarządzanie ryzykiem i innowacje produktowe

Podczas debaty, poświęconej zarządzaniu i innowacjom produktowym, przypomniano, że największymi ryzykami klimatycznymi dla rynku polskiego są powodzie oraz huragany. Dodatkowo, na całym świecie częstotliwość i dotkliwość zdarzeń katastroficznych zwiększa się, a ponadto ryzyka kiedyś uznawane za nieistotne stają się istotne (np. gradobicia we Włoszech). Z kolei w ubezpieczeniach na życie kluczowy jest wzrost ryzyka śmiertelności – co ma również związek ze zmianami klimatycznymi, ponieważ często związane jest z upałami. Uczestnicy debaty dyskutowali również o problemie reasekuracji w kontekście bardzo dynamicznych zdarzeń klimatycznych o „punktowym” charakterze.

Ubezpieczenia zdrowotne – *quo vadis*

Drugi dzień konferencji rozpoczął się od cyklu debat równoległych. Debatę o ubezpieczeniach zdrowotnych zdominował temat profilaktyki i skoordynowanej opieki nad pacjentem. Paneliści przytoczyli dane, z których wynikało, że około 50% podatności na zachorowania zależy od stylu życia, czyli takich czynników, jak dieta, sport czy sen. W Polsce wciąż 37% zgonów powodowanych jest przez choroby serca i to jest 2 razy więcej niż w Unii Europejskiej. Paneliści nie mieli wątpliwości, że pakiety medyczne są obecnie obowiązkowym elementem benefitów pracowniczych i pracodawcy nie mogą sobie pozwolić, żeby takiego benefitu nie oferować. Podkreślono konieczność koordynacji i zapewnienia kompatybilności danych w systemach ubezpieczycieli, dostawców usług medycznych i systemu NFZ.

Ryzyka klimatyczne i ich wpływ na sektor ubezpieczeniowy

Jednym z kluczowych tematów konferencji były zmiany klimatyczne. Ekspertcy zwracali uwagę na potrzebę wprowadzenia nowych modeli oceny ryzyka, które uwzględniałyby rosnącą częstotliwość i intensywność katastrof naturalnych. Dyskusje obejmowały również kwestie związane z adaptacją infrastruktury oraz inwestycjami w odnawialne źródła energii jako sposobu na minimalizację ryzyk klimatycznych.

Rynek a regulacje

Dyskusję o regulacjach na rynku ubezpieczeń zdominowały dane dotyczące liczby nowo tworzonych aktów prawnych, przy czym zaznaczono, że nowe regulacje są przede wszystkim wynikiem zmian lub nowych regulacji w prawie unijnym i koniecznością dostosowania do nich polskich aktów prawnych. Przedstawiciele rynku ubezpieczeń podkreślili, że przy wszelkich zmianach przepisów korzystna jest współpraca branży z regulatorem.

Interes klienta z punktu widzenia różnych uczestników rynku

Podczas debaty na temat rozwiązań proklienckich w produktach ubezpieczeniowych powrócił temat standaryzacji produktów. Przedstawiciel Rzecznika Finansowego zaproponował minimalną standaryzację produktów detalicznych dla osób fizycznych, która miałaby dotyczyć zakresu ochrony oraz wykluczeń. Przykładami takich produktów, które łatwo powinny się poddać standaryzacji, jest np. AC, ubezpieczenie mieszkań lub ubezpieczenie zdrowotne. Wówczas zakłady ubezpieczeń mogłyby budować przewagi konkurencyjne oparte na produktach dodatkowych, jakości obsługi czy innowacyjności. Zdaniem przedstawiciela UOKiK standaryzacja powinna dotyczyć nie tylko produktów, ale również dokumentów produktu. Dokumenty powinny być proste, krótkie i przystępne. Standaryzacja powinna też dotyczyć sprzedaży wiązanej, czyli na przykład bancassurance. Polska Izba Ubezpieczeń podkreśliła, że standaryzacja może dotyczyć tylko pewnych ram, ponieważ istnieje ryzyko zarzutów ograniczania konkurencyjności oraz zмовy. PIU przypomniało również, że ma ok. 70 członków więc ewentualne prace nad standaryzacją nie będą łatwe.

Czy jest klimat na zmianę ubezpieczeń – debata prezesów (Nationale-Nederlanden, Compensa, Allianz, PZU)

II edycję ubezpieczeniowego EKF zamykała debata prezesów, w której udział wzięli:

- Paweł Kacprzyk, prezes zarządu, Nationale-Nederlanden TU na Życie S.A.
- Marcin Kulawik, prezes zarządu, TUiR Allianz Polska S.A.
- Artur Olech, prezes zarządu, PZU S.A.
- Anna Włodarczyk-Moczkowska, prezes zarządu, Compensa TU S.A., VIG

Debatę prowadził Maciej H. Grabowski, prezes zarządu Centrum Myśli Strategicznych. Uczestnicy debaty przewidywali dalszą konsolidację rynku oraz jego transformację. Jak zauważono, klienci oczekują „Netfliksa” w ubezpieczeniach, do czego potrzebna jest transformacja, modyfikacja oferty produktowej oraz usługowej, a także inwestycje w dane i ich personalizację. Przekaz i komunikacja muszą być jasne i transparentne, zwłaszcza jeżeli zakłady chcą dotrzeć z ofertą do młodego

pokolenia. Podkreślono znaczenie „kontekstowej sprzedaży ubezpieczeń”, tj. zakup ubezpieczenia ma pojawić się na ścieżce życiowej klienta niejako przy okazji, a nie jako oddzielne wydarzenie.

Jak zaznaczono, inwestycje w transformację mogą być znaczące i małym podmiotom będzie trudniej sobie na nie pozwolić. Według uczestników dyskusji, konsolidacja będzie dotyczyła nie tylko zakładów ubezpieczeń, ale także dystrybutorów.

Podsumowanie

Konferencja „EKF Ubezpieczenia: sprzedaż, innowacje, ryzyko” potwierdziła, że sektor ubezpieczeniowy stoi przed wieloma wyzwaniami, ale jednocześnie ma potencjał, aby dostosować się do zmieniającego się otoczenia. Wydarzenie było nie tylko miejscem wymiany wiedzy i doświadczeń, ale także inspiracją do podejmowania działań na rzecz rozwoju branży i jej transformacji.